

Kakasy näbelli osmanly şazadasy! Hem alnyp gaçyldy hem-de ady üýtgedilip, çokundyryldy

Category: Kitapcy, Taryhy makalalar
написано kitapcy | 26 январа, 2025

Kakasy näbelli osmanly şazadasy! Hem alnyp gaçyldy hem-de ady üýtgedilip, çokundyryldy KAKASY NÄBELLI OSMANLY ŞAZADASY! HEM ALNYP GAÇYLDY HEM-DE ADY ÜÝTGEDILIP, ÇOKUNDYRYLDY

Osmanly şazadalarynyň arasynda biri bardy... Ol şazada däldigine we begzada neslinden bolmandygyna garamazdan patyşanyň söýgüsine mynasyp bolupdy. Köşkden sürgün edilenden soň ýesir düşüp, çokundyrylypdy. Ine, «şazadadyr» öýdülen Osmanyň başdan geçiren kyssasy...

Osmanly imperiýasynyň şazadalary döwletiň gurlan wagtyndan başlap tä ýykylýança «döwletiň geljegi» hasaplanan, tagt nobaty gelende tagta çykan erkek oğlanlar bolupdyr. Patyşanyň

erkek çagalary köşkte doglan pursatlaryndan başlap «şazada» edilip ýetişdirilipdir. Emma olaryň arasynda şeýle bir «şazada» bolupdyr welin, onuň ne kakasy belli bolupdyr, ne-de osmanly şazadasydygy...

- **Soltan Ybraýym ony şazada yglan etmekçidi**

Taryhçy Reşat Ekrem Koçunyň kitabynda Soltan Myrat IV-iň aradan çykmagyndan soň tagta çykan Soltan Ybraýymyň tagta çykan wagtlarynda ýeke erkek mirasdüşeri bolmandyr. Osmanly neberesiniň soňlanmagyndan gorkan ejesi Kösem soltan patyşa oglunyň erkek çagasynyň bolmagy üçin haremhanany terbiýeli we owadan gyrnaklar bilen doldurypdyr. Az wagtdan soň Turhan soltan şazada Mämmedi dogrupdyr. Gyzlaragasy Sünbül aga tarapyndan köşge getirilen Zafire hatyn hem hökümdara sowgat bermeli zenanlaryň arasynda eken. Kän wagt geçmänkä Zafiräniň göwrelidigi belli bolupdyr. Şonuň üçinem hökümdara berilmändir, ýöne köşktenem kowulmandyr. Eneli-ogul Sünbül aganyň howandarlygynda ýaşamaga başlapdyr. Zafire hatyn Turhan soltana kömekçi bolup, körpe şazadany emdirmek üçin süýt enesi hökmünde saklanypdyr.

Emma Soltan Ybraýym oglunyň süýt enesi Zafire soltana syny oturypdyr. Zafirä we onuň ogluna gowy sereden Ybraýymyň kakasy

näbelli Osmanjygy öz ogly şazada Mämmeddenem gowy görýändigini aýdýanlar ýüze çykypdyr. Aýdylyşyndan Soltan Ybtaýym Zafire hatynyň ogly Osmany şazada yglan etmegiň pikirini edipdir. Turhan soltan ogly şazada Mämmediň patyşany gyzyklandyрмаýandygyna gynanypdyr. Rowaýata görä, Turhan soltan Ybraýym bilen bu boýunça belli-külli gürleşende, Soltan Ybraýym şazada Mämmedi serhowuza zyňypdyr. Bolup geçen bu wakadan soň Kösem soltanyňam basyşlary bilen Zafire, Osman, Sünbül aga dagy köşkden çykarylyp, sürgün edilipdir. Olar gämi bilen Müsüre tarap barýarkalar maltaly deňiz garakçylaryna ýesir düşüpdür.

• **Zafire we onuň ogly Osman ýesir düşüpdür**

Maltaly deňiz garakçylary ýesir alan kiçijik Osmanjygyny patyşanyň ogludyr öýdüpdür. Bu habar Ýewropada uly gowur turzupdyr. Zafire gatyn syrly ýagdaýda ölüpdür, kiçijik Osman bolsa 12 ýaşynda çokundyrylyp ady üýtgedilipdie. Ony şazadadyr öýdýän hristian dünýäsi oňa «Osmanly papasy» diýipdir. Papalygyň köşklerinde Osmany şazada sylapdyrlar. Türk-Wenesiýa urşunda Osmanla garşy kozyr hökmünde ulanylypdyr. Wagtyň geçmegi bilen hakyky şazada däldigi ýüze çykan Osman başdan geçiren hasratly wakalarynyň soňunda 34 ýaşynda inçekesele ýolugyp, Malta adasynda aradan çykypdyr.

Çisem ARSLAN.

«AYDINLIK» gazetini, 16.11.2023 ý. Taryhy makalalar